

Oi sanokaa...

— Seis, ystävät...- Mull sa nokaa, mik' aikahan tuon äänen saa —? Se onko jymy ukkosen —?

Vai olisko — oi kauheaa — se sotajoukon astuntaa mi saapuun tänne — murha-ten —?

“Tuo äänikö sun pelkäämään saa, vapisetän yhtenä, sun pelkos aivan turha on.

Sitt' aikaan saa ei ukkonen ei myöskää korskke ratsujen n mi rientää sankar' tekohon.

Mutt' ääntä se on miljoonain työläisten, orjain, raatajain, mi viettä Kevät juhlaansa.

Nyt, näyttää joukko voimiaan, mit' on kuin yhteistoimintaan käy köyhälistö mahtava...-

Emeli Rautiainen.

Sivistys ja sosialismi

Sangen moni nuori työläinen ja pintapuolinen sosialisti pitää sivistystä ja sosialidemokratiaa toisilleen vieraina, joskaan eivät porvarin tavoin katso niitä kokonaan sovittamattomaksi vastakohdiksi. Tämä väärinkäsitys johtuu sivistyksen sisällöksen ja tarkoituksen samoin kuin sosialismin sisäisen olemuksen ja tarkoituksen puutteellisesta ymmärtämisestä.

Tavalliselle porvarille ei sivistys merkitse muuta kuin aineellisia oman edun saavuttamiskeinoja. Monelle työläiselle ja pintapuoliselle sosialistille, jonka sosialismi perustuu pelkkiin tunnesiihin, sivistys ei ole muuta kuin joukko teknillisiä tai teoreettisia apukeinoja, joilla vallassa oleva luokka sortaa alaluokkaa.

Kaikki tämä on tosin pari sivistyksen nykyistä tunnusmerkkiä ja varjopuolta, mutta semmoiset määritelmät eivät kuitenkaan voi olla mitään itse sivistyksen olemuksen asiallisia määritelmää. Sivistys ei ole mitään muuta kuin kaiken ihmistyön tulosta ja sisällystä. Nykyaikainen sivistys niin 'hyvä' kuin 'huono' on kaiken tähänastisen inhimillisen pyrkimyksen tulosta.

Kaiken sivistyksen sisäinen olemus ja tarkoitus on vapaus yhä enenevässä määrässä, ja jokainen sivistyksen saavutus on tapahtunut myötätunnon ja yhteistoiminnan merkeissä.

Jokainen sivistyskausi sisältää piirteet, joista voidaan päättää minimoisissa taloudellisissa oloissa se on syntynyt; vallitseva taloudellinen tila lyö sivistyksen leimansa, koska sivistys itse asiassa on vain ihmistyötä. Kun tämä sivistystyö ei voi kauemmin pystyä kohottamaan ja vapauttamaan ihmisiä, kun sivistystä ei tue kansa eivätkä sen juuret tunkeudu kansan sieluun ja pyrkimykseen, vaan kun silloin sivistys on vaarassa, silloin sitä käytetään väärin.

Sivistyksen historia kertoo meille, miten ihminen alituisesti

ponnistaen, koskaan uupumattomalla työllä on koettanut luoda vapauttaan yhteistunnon merkeissä. Tämä historia alkaa ihmisajatuksen ensimmäisen valonvälähdyksen mukana, jolloin äly keksi ensimmäisen aseensa eli työvälineen. Sivistyksessä on havaittavissa alituista aaltoliikettä, joka milloin kohottaa jonkun kansan aallon harjalle, milloin painaa sen alas syvyyteen.

Tämä sivistyksen aaltoilu tapahtuu aina yhdenmukaisesti yhteiskunnallisen kehityksen kanssa. Missä vapaus esim. demokraattisessa merkityksessä on kansalle parhaiten taattu, missä taloudellinen tila takaa kaikille leivän ja vapaan henkisen kehityksen — siellä kulttuuri on aina korkein. Ja aivan luonnollista — sivistyshän ei ole muutamien yksityisten luoma eikä vähemmistöä varten; sivistys on kansan luomaa ja sen tarkoituksena on kansan onni ja kaikesta sorrosta vapauttaminen, olipa sorto sitten minkämuotoista tahansa.

Kaikkella sivistyksellä on juurensa ja alkunsa kansansielussa; joka kerta, kun kansa suletaan pois osallisuudesta sivistysaarteitten luomiseen ja omistamiseen, käy sivistys kohti perikatoaan — tai oikeammiin sanoen: sivistyksen kehitystie tulee toiseksi ja kasvamistapa muuttuu. Mutta sivistys itse inhimillisen ponnistuksen tulos alkuaikojlta lähtien aina nykypäiviin saakka, ei koskaan voi mennä perikatoon.

Nyt juuri näytämme olevamme ajan kohdassa, jolloin sivistyksen väärin käyttö on saavuttanut huippunsa. Vähemmistö on nauttinut hedelmät, jotka kuuluisivat kaikille yhteisesti. Sivistyksen kaikki luomukset ovat tulleet kansan enemmistön orjuuttamiskeinoiksi yläluokan käsissä. Kansansielusta ei sivistys enää saa mitään ravintoa; sivistyksen kautta on luotu keinoja, joilla on myrkytetty kaikki ne kansan sielun lähteet, joista sivistys saattoi pulputa.

Siksipä onkin sivistys köyhää eikä pysty huomattavimpiin uusiin luomuksiin. Taiteenharjoittajat ja sivistyksen asenkantajat ovat muuttuneet pikemmin sivistymättömyyden ja raakuuden kumartelijoiksi.

Tila on nykyisessä yhteiskunnassamme jotenkin samanlainen kuin antiikin Kreikassa vähää ennen sen sivistyksen sortumista barbaaritulvaan.

Nykyisin vallitsee sivistyselämä korkeammilla kukkuloilla samat ilmiöt kuin silloinkin. Taitelijat ja sivistyshenkilöt 'tekevät' sivistystä ja taidetta miellyttääkseen hallitsevia ryhmiä. Silloin vallitsi yhteiskunnan pohjakerroksissa hätä ja kurjuus — kuten nytkin —: hätä huusi leipää ja näyttelmiä ja yhtä kovaäänisesti nyt huudetaan eläviäkuvia ja pontikkaa.

Kaikki viittaa siihen, että nykyinen sivistyskausi lähestyy loppuaan.

Rooman orjat olivat kykenemättömät uudistamaan herrojen sivistystä; ylhäältä lähtenyt tapain turmelus on tartuttanut myöskin kansan syvät rivit. Sik-

(Jatkoa kuudennella sivulla)

Pukutyöläisten järjestöjen yhtyminen

Chicagossa on parhaallaan koolla Naisten puvuntekijän kansainvälisen järjestön kokous. Tämä järjestö on yksi edistysmielisimmistä Amerikan Työväenliittoon kuuluvista järjestöistä ja suurin järjestö pukuteollisuuden alalla. Naisten puvuntekijän järjestö, johon kuuluvat kaikki valmiiden naisten vaatteiden tekijät, on menneisyydessä avustanut Sosialistipuolueen vaalitaisteluita ja sosialistipuolueen sanomalehtiä aulimmin kuin mikään muu järjestö. Tämä järjestö on myös hyvin, huomattavasti poikennut pois tämän maan ammattionlioiden traditsioista, joiden mukaan uniota pidetään vain taloudellisia yrityksiä, työruusteina, jotka myyvät työvoimaa enimmänsä tarjoaville. Naisten puvuntekijän järjestö on katsellut ammattionliota myös ja ennen kaikkea työläisten luokkaa järjestönä ja vallistusjärjestönä. Tavallisten lehtiensä ohella union toimesta on järjestetty luentoja jäsenille, ylläpidetty erinäisiä luokkia New Yorkissa, Philadelphiasa ja monissa muissa pukuteollisuuskeskuksissa.

Nyt naisten puvuntekijän järjestö on ryhtynyt kokoamaan yhteen kaikkia pukuteollisuuden alalla toimivia järjestöjä. Järjestön toimeenpaneva komitea toimintakertomuksessaan, joka esitettiin Chicagon kokoukselle, esittää tätä. Toimintakertomuksessa lausutaan:

“Me uskomme, että aika tällaisten yhtymisen toteuttamiselle on tullut ja meidän on ryhdyttävä toimenpiteisiin toteuttaksemme sen. Me tästä suostuimme, että kokous vaaluttaa yleisen toimeenpanevan komitean ryhtymään toimenpiteisiin liiton muodostamiseksi niesten ja naisten pukuteollisuuden alalla olevien järjestöjen välillä. Nämä järjestöt ovat: meidän oma järjestömme (International Ladies Garment Workers Union), Amalgamated Clothing Workers, United Garment Workers, Journeymen Tailors, Capmakers, Furriers, Neckwear Workers y. m. järjestöt. Jokainen näistä järjestöistä saisi pitää oman sisäisen autonomiansa. Yksikään tähän liittoon kuuluva järjestö ei saisi sekaantua toisen järjestön asioihin, mutta nämä järjestöt tulisivat aina silloin seisomaan yhdessä kuin tarve vaatisi. Yhden union taistelu tulisi kaikkien liittoon kuuluvien järjestöjen taisteluksi.

“Pukutyöläisten liitto, jonka jäsenmäärä nousee puoleen miljoonaan, olisi mahti, jota vastaan työnantajat eivät niin välittömästi kävisi taisteluun. Liitolla olisi myös suuri vaikutus yleiseen mielipiteeseen ja kansalliseen poliittikkaan. Useissa kaupungeissa olisi myös mahdollista yhdistää virastot ja käyttää samoja organisaatioita kaikilla aloilla. Yhden union koneistoa voitaisiin käyttää toisen union hyväksi alueella missä joku union on voimakas ja toinen heikko.

“Tällaisesta liitosta saatava hyöty on melkein rajaton. Me uskomme, että kaikki toiset pukutyöläisten järjestöt ilolla hyväksyivät tällaisen suunnitelman”.

Uskomme, että esitys tulee hyväksytyksi. Se on askel siihen suuntaan, mihin työväenjärjestöjen on kehityttävä. — Raiv.

Kerjuu-mummo

Kulkee vanhus, sauva tukenansa teitä pitkin, haljaa huokailleen: rypyt suuret peittää kasvojaan — kärsimysten rypyt vuosien.

Ruumis railnas liikkuu kumarassa, jalka vaivaloisen ottaa askelen. Sellaisena näen kulkemassa vaimon vanhan, harmaahapsisen.

Luokse ehdin vanhan vanhusparan; “Minne matka?” kysymyksen teen. Näen katseen väsyneen, aran, sekä silmäin kirkkaan kyynel-veen...

Pysähtyyppi kulku hetkeksi, ryhmysauva antaa tukeaan. Katse vielä, kuni varmuudeksi, ääni vaisu alkaa puhumaan.

“Minne matka? Siihen kysymykseen kunpa vois, polo, vastata. Tyytynette siihen selitykseen: mieronie on pitkä, lavea.

Koditonna kenpä harhaileepi kaukana on siltä määrän pää...” — vanhusparka mulle saneleepi, kyynel' kirkas alas vierähtää...

“Mutta” — vastaan, hiukan arastellen, “toki kulullanne määrä lie? Paikka jossa hetken levähdellen voitte viettää... eihän aina tie?”

“Paikka mulla! Herra! Raihnaisella...! Nytkö, kun ei suotu nuornakaan. Kun mä nuoruuteni raadoin ahnalle, palkkioksi jouduin — maailmaan.

Nousee sauva, jalka liikahtaapi, matkaan vanhus hiljaa astelee. Rauha syömmestäni kaikkoapi: ääni ryhmysauvan heikkenee...

Emeli Rautiainen.

Vastakohtia

Päivä on mennyt maille ja päivän touhujen tauottua jokainen tahtoo hiukan levätä, tahi nauttia keväisestä luonnosta. Siksipä näkeekin paljon, etenkin nuoria, iltakävilyllä tahi huvittelemissa, kukin omalla tavallaan. Niinpä olen itsekin joutunut kaupungin puiston penkille. Kun istuu ja katselee, tulee ajatuksiin yhtä ja toista, sillä minipaljon näkee vastakohtia siinäkin aukeamassa minkä silmäkantto antaa. — Tuossa juuri kulkee hyvin puettuja naisia ja miehiä, he eivät näytä meikäläisiltä, sen näkee heidän koko olemuksestaan, heille ei ole leipähuolien tähden tullutta vakavaa, surunvoittoista varjoa kasvoillaan. Eli toisin sanoen, he eivät tiedä elämän todellisuudesta mitään, he eivät ole olleet todellisuuden kanssa minkäänlaisessa kosketuksessa. Siis elämä on heille kuin unta. Tuossa taas on toinen pieni ryhmä. Miten he ovatkaan toisenlaisia, miten suuri ero on heillä noihin edellisiin nähden. Miksi ei heidän kasvo-

(Jatkoa kuudennella sivulla)